

1981. júniusában 34 észlelő munkálkodott, kihasználva a rövid, de meleg és gyakorta tiszta éjjeleket.

A sok észlelő és a vizuális észlelések nagy időtartama a csoportos meteormegfigyeléseknek köszönhető. Ezeket mind a hó utolsó napjaiban szervezték. Utólag derült ki, hogy ekkor a teljes látszó meteorszám átlagosan csak 8,7 db/óra volt, de ez is kellemes meteorozási élményt nyújtott. Röviden fel is soroljuk a legalább négy fős csoportokat:

Június 26-án, Szegeden négy észlelő /Hegedüs, Lovász, Nagy és Tóth I./ másfél óra alatt 10 meteort észlelt!

Június 27-én, Kiskunhalason, a TIT csillagászati bentlakásos tanfolyamán résztvevők közül 9 észlelő /Czakó, Károlyi, Kelemen, Kowaliczky, Márai, Ságodi, Szabó, Tóth L. és Vekerdi/ 4,7 órát észlelve 35 meteort látott és jegyzett fel, köztük 3 tűzgömböt is.

Június 28-án, szintén Kiskunhalas ege alatt már 11 észlelő /a fent már említetteken kívül: Farkas, Tóth Gy. és Váradny/ figyelte a meteorokat. Az igen tiszta égen 3,9 óra alatt 40 meteort láttak. Közöttük két pontszerű is akadt. Különös figyelemmel kísérték négy másik meteor érdekes színű /barnászürke, kékesszürke, kékes, zöldes/ maradandó nyomait.

Június 30-án, Szegeden négy észlelő /Kócz, Nagy, Ságodi, Tepliczky/ alkotott észlelői csoportot, s 2,5 óra alatt 25 db meteort láttak.

A június 27-i észlelőcsoport meteorjainak 57%-a /azaz 20 db/ egyértelműen egy pontból, mégpedig a 1750+54 koordinátájú helyről /a Draco feje/ indult ki. Ez 4 db/órás látszó és kb. 6-os ZHR-értéket jelent. Másnap ez 20%-ra /8 db/ csökkent,

ÉSZLELŐK	VIZU.	FOTÓ	TEL.	M.M.
Ádám László /Kecskemét/	--	--	--	6,7/233
Czakó István /Debrecen/	8,6/20	--	--	--
Dömény Gábor /Kajdacs/	--/ 2	--	--	--
Farkas Ferenc /Tát-Kertváros/	3,9/13	--	--	--
Gátsik Andrea /Ózd/	0,6/ 3	--	--	--
Hardi Ferenc /Tapolca/	4,0/ 8	25,0	--	5,5/ 18
Hegedüs Tibor /Szeged/	1,5/ 4	--	--	--
Juhász László /Gyöngyös/	0,6/ 4	--	--	--
Károlyi Gábor /Debrecen/	8,6/25	--	--	--
Kelemen József /Magyaralmás/	1,7/ 5	--	--	--
Kowaliczky István /Miskolc/	7,4/15	--	--	--
Kócz János /Székesfehérvár/	2,5/ 4	--	--	--
Kósa-Kiss Attila /Nagyszalonta,R/	3,2/10	--	--/1	--
Lovász Attila /Szeged/	1,5/ 2	--	--	--
Majtényi Zsolt /Miskolc/	0,7/ 3	--	--/1	4,3/203
Mádei Attila /Miskolc/	3,0/ 4	--	--	--
Mojdisz István /Békéscsaba/	0,6/ 4	--	--	--
Murai Antal /Sülysáp/	--/ 1	--	--	--
Nagy Zoltán /Szeged/	6,7/ 5	--	--	--
Papp Sándor /Kecskemét/	--/ 1	--	--	--
Pornói István /Budapest/	--/ 2	--	--	--
Ságodi Ibolya /Mélykút/	18,1/49	--	--	--
Szabó Sándor /Hajdunánás/	8,6/21	--	--	--
Szakács József /Tatabánya/	4,6/11	4,4	--	--
Szauer Ágoston /Pápa/	3,0/ 6	2,5	--	1,0/ 24
Szánthó Lajos /Budapest/	--/ 1	--	--/1	--
Tepliczky István /Tata/	10,9/29	--	--/1	--
Tóth Gyula /Salgótarján/	2,7/ 5	--	--	--
Tóth István /Szeged/	1,5/ 2	--	--	--
Tóth László /Szolnok/	7,4/15	--	--	--
Unyatszki Zoltán /Békéscsaba/	0,2/ 1	--	--/1	--
Váradai Zsolt /Miskolc/	2,7/ 1	--	--	--
Vekeri Judit /Miskolc/	6,6/21	--	--	--
Zenkl Gábor /Gyöngyös/	0,6/ 3	--	--	--

ami már csak fele aktivitás, s június 30-án is ennyi volt az észlelt érték.

A látott meteorok részletesebb feldolgozása természetesen megtörténik majd, rovatunkban csak a legfontosabb eredményekre hívjuk fel a figyelmet:

Júniusban az állókamerás fényképezés nem eredményezett meteornyomot. A látott teleszkopikus meteorok is véletlenszerűek voltak, változó- vagy mélyég-megfigyelés közben futottak át a látómezőn. A négy mikrometeorit-megfigyelést végző közül Hardi és Majtényi Zeiss sztereo-mikroszkóppal vizsgálta az esővizből kinyert mintát. Alaktani, felületi és színvizsgálatokat végeztek.

AZ IDŐSZAK ÉRDEKESEBB JELENSÉGEI

1981. június 2-án, 20:20 UT-kor Ságodi Ibolya /Szegeden/ egy -4^{mg}-s tüzgömböt látott, 3 s ideig. A sárga, fejrésszel rendelkező meteor 3--4 szabályos pulzációt végzett, majd halványodás nélkül hirtelen kihunytt. Szürke, 2 s-nyi ideig látszó nyoma maradt. Pozíciója: feltűnés = 1356+23; eltűnés = 1236-13.

1981. június 27-én, 23:09 UT-kor Tepliczky István /Tatán/ egy pontszerű tüzgömböt észlelt! Változózás közben látta, és a jelenség igen hirtelen zajlott le. A 1632+68 pontban egy 3^{mg}-s jelentéktelen pont tűnt fel, majd néhány tizedmásodperc elteltével nagyot villant. A robbanás intenzitását Tepliczky -6^{mg}-ra becsülte. Úgy tűnt, hogy a meteor eközben kb. fél fokot haladt ÉÉK felé. A hatalmas villanás helye viszont egyértelműen pontszerű, s a jelenség maga elektromos-kék színű volt. Az egész tűnemény 1,6 s-ig látszott. Az említett pontban egy kicsi, eleinte 1^{mg}-s, majd fokozatosan halványuló diffúz fényfolt maradt: a tüzgömb maradandó nyoma.

1981. június 28-án, 23:01 UT-kor a Nagytálya /Heves m./ melletti régész táborban Gátsik, Juhász és Zenkl éppen az észleléshez készülődött, amikor a tiszta égen, a zenit környékén egy -8^{mg}-s hatalmas tüzgömb tűnt fel. Fénye állandó volt 3 s-os láthatósága alatt, de útja végén néhány kisebb darabka is levált róla. Ezek azonnal elenyésztek. A tüzgömb

feje fehér volt, kékesfehér kómával. A jelenség mögött igen hosszú nyom maradt. Eleinte ez is -4^{m_g} -s lehetett, s lo s-ig szabad szemmel, 13 s-ig pedig 7 x 50-es binokulárral észlelhető volt. A nyom gyengén, de állandóan hullámozott és néhány helyen megtört.

Ezt a meteort ugyanekkor Tepliczky is észlelte /Tatáról/, alacsonyán, a K-i égen. Az előbbi észlelőknek zenitben látszó jelenség Tepliczkytól távolabb volt, így csak -2^{m_g} -snak becsülte. Ő is említi a "194. Éta PER" rajtag hosszú, széles és maradandó nyomát, amely szakadozni látszott.

Hasonlóan messze volt a tűzgömbtől Kósa-Kiss /Nagyszalon-tán/. Ugyanabban az időpontban, É felé, félmagasan említ egy -1^{m_g} fényességű meteort, amely ugyanez lehetett.

Kérés az Olvasóhoz! Számítsák ki ez utóbbi tűzgömb fel- és eltűnési valódi adatait, pályahosszát, helyzetét a három helyen észlelt látszó pozíciókból, melyek a következők:

Nagytálya: 2158+54 és 2018+18

Tata: 0040+33 és 2355+15

Nagyszalonta: 0850+80 és 1110+70

Persze ne csak a végeredményt küldjék be, hanem az alkalmazott számítási módszert is. Őszintén reméljük, hogy új szimultán meteorszámítási módszerek bukkannak fel!

CIMVÁLTOZÁS

Keszthelyi Sándor értesíti az észleléseket beküldőket, az MMTÉH tagjait, levelezőt, hogy hazaköltözése miatt gyöngyösi címe október 15-től nem érvényes! Új címe:

=====
Keszthelyi Sándor, 7691 Vasas 1. Állomás utca 8/b.
=====